

Тақводорларнинг мукофоти | Тазкия дарслари (258-дарс)

Image not found or type unknown

19:00 / 02.12.2023 2797

Аллоҳ таоло шундай деб марҳамат қилади:

﴿الْعَظِيمِ الْفَضْلِ ذُو وَاللَّهُ لَكُمْ وَيَغْفِرُ سَيِّئَاتِكُمْ عَنْكُمْ وَيُكْفِرُ فُرْقَانًا لَكُمْ يَجْعَلُ اللَّهُ تَنْقُوًا إِنَاءً آمِنُوا الَّذِينَ يَتَأْتِيهَا﴾

Эй иймон келтирганлар! Агар Аллоҳга тақво қилсангиз, сизга фуқрон қилиб беради, ёмонликларингизни ўчиради ва сизни мағфират қилади. Аллоҳ буюк фазл эгасидир» (Анфол сураси, 29-оят).

Яъни Аллоҳ таоло тақводор кишига ҳақдан ботилни, яхшидан ёмонни ажратадиган, фарқлайдиган ҳидоят ва нур бериб қўяди.

Фурқон» дегани ажратувчи», фарқловчи» деганидир. Ана ўша ҳидоят ва нур ила тўғри йўлдан юриб борилади.

Тақводорларнинг ҳам гуноҳлари ювилади, ҳам мағфират қилинади. Бу катта бахтдир.

Аммо Аллоҳ таоло бу билан кифояланиб қолмайди. Тақводорларга яна бошқа мукофотлар ҳам беради.

Бу ҳақда У Зот шундай деб марҳамат қилади:

وَالْيَوْمِ بِاللَّهِ يَوْمِمْ كَانَ مِنْ يَدِهِ يُوعِظُ ذَلِكَ لِمَ لِلَّهِ الشَّهَادَةَ وَأَقِيمُوا تَمَنُّكُمْ عَدْلٍ ذَوَى وَأَشْهَدُوا بِمَعْرُوفٍ فَارِقُوهُنَّ أَوْ بِمَعْرُوفٍ فَأَمْسِكُوهُنَّ أَجْلَهُنَّ بَلْغَنَ فَإِذَا

﴿٢﴾ قَدْرًا شَيْءٍ لِكُلِّ اللَّهِ جَعَلَ قَدْرًا مَرُوءٍ بَلِّغَ اللَّهُ إِنْ حَسْبُهُ؛ فَهُوَ اللَّهُ عَلَى يَتَوَكَّلْ وَمَنْ يَحْتَسِبْ لَأَحْيَتْ مِنْ وَبَرِّزُفَهُ ﴿٢﴾ مَخْرَجًا لَهُ؛ يَجْعَلُ اللَّهُ يَتَّقِ وَمَنْ الْآخِرِ

Улар муддатларига етсалар, уларни маъруф билан ушланглар ёки улар билан маъруф ила ажрашинглар ва ўзингиздан икки адолатли кишини гувоҳ қилинглар. Ва гувоҳликни Аллоҳ учун қилинглар. Бундан ким Аллоҳга ва қиёмат кунига иймон келтирса, ваъзланур. Ким Аллоҳга тақво қилса, унинг йўлини очиб қўядир. Ва унга ўзи ўйламаган тарафдан ризқ берур. Ким Аллоҳга таваккул қилса, бас, унга У Зотнинг Ўзи кифоядир. Албатта, Аллоҳ Ўз ишини етказувчидир. Батаҳқиқ, Аллоҳ ҳар бир нарсага ўлчов қилиб қўйгандир» (Талоқ сураси, 2-3-оятлар).

Яъни ким тақво ила Аллоҳ таолонинг буюрганини қилиб, қайтарганидан қайтса, Аллоҳ азза ва жалланинг Ўзи бу дунё ва у дунёнинг қийинчиликларидан чиқадиган йўлни кўрсатиб қўяди.

Тақводорнинг мушқулини доимо Аллоҳ таолонинг Ўзи енгил қилиб туради. Шу билан бирга, унга ўзи ўйламаган, хаёлига келмаган томондан ризқу рўз етказиб беради.

Одатда, кишилар ризқу рўзим сероб бўлсин, деган мақсадда тақводан воз кечишади. Бу эса аксинча натижага олиб келади.

Ушбу ояти кариманинг маъносидан келиб чиқадиган қоидага биноан, тақводорлик қийинчиликларнинг осонлашиши ва ризқнинг ўйламаган тарафдан келишига сабаб бўлади.

Абдуллоҳ ибн Масъуд розияллоҳу анҳу:

Қуръондаги энг катта умидбахш оят ушбу –

Қадарни дуодан ўзга ҳеч нарса рад қила олмайди. Умрни яхшиликдан ўзга ҳеч нарса зиёда қила олмайди. Албатта, банда қилган гуноҳи туфайли ризқдан маҳрум бўлади», дедилар».

Аҳмад ривоят қилган.

ﷻ ﷻ ﷻ ﷻ ﷻ

Ким Аллоҳга таваккул қилса, бас, унга У Зотнинг Ўзи кифоядир», жумласи тафсирида уламоларимиз қуйидаги ҳадисни келтирадилар:

هُلِّلَايِضَرِّسَابَعِ نُبَاِنَعِ
يَلَصِ هَلِّلَا لُؤَسَرِّ نَأْ : أَمْ هُنَعِ
: لَأَقَمَّ لَسَوِ هَيْلَعِ هَلِّلَا
تَعَمَّتْ جَاوَلَةٌ أَلَا نَأْمَلَعِ أَوْ
مَلِيَّ شَبَّكَ وَغَفْنِي نَأْيَلَعِ
دَقِيَّ شَبَّكَ أَلَا كُ وَغَفْنِي
أَوْعَمَّتْ جَانِوَاوُ ، كَلُّ هَلِّلَا هَبَّتْ كُ
مَلِيَّ شَبَّكَ وَرُضِي نَأْيَلَعِ
دَقِيَّ شَبَّكَ أَلَا كُ وَرُضِي
هُوَرِّ . كُيَلَعِ هَلِّلَا هَبَّتْ كُ

يُذِمُّرْتَلَا

Ибн Аббос розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

Расулulloҳ соллалллоҳу алайҳи васаллам:

...Ва билки, агар умматнинг барчаси йиғилиб, сенга манфаат етказмоқчи бўлсалар ҳам Аллоҳ сен учун тақдир қилиб қўйган нарсадан ўзга ҳеч бир нарса қила олмайдилар. Агар сенга зарар етказиш учун тўплансалар ҳам Аллоҳ сен учун тақдир қилиб қўйган нарсадан ўзга ҳеч бир нарса қила олмайдилар», дедилар.

Термизий ривоят қилган.

Тақво қилувчи бандаларининг гуноҳларини кечириб, ажрларини кўпайтириб бериши ҳақида Аллоҳ таоло бундай деб марҳамат қилади:

أَمْرٍ مِنْ لَدُنِّي يَتَّقِ وَمَنْ حَمَلَهُنَّ يَضَعَنَّ أَنْ أَجَلُهُنَّ الْأَحْمَالِ وَأُولَاتُ يَحْضُنَّ لَمْ وَالَّتِي أَشْهَرِ ثَلَاثَةَ فَعَدَّتْهُنَّ أَوْ تَبَتُّرًا إِنْ نَسَايَكُنَّ مِنَ الْمَحْضِيِّ مِنْ بَيْسِنَ وَالَّتِي
عَجْرًا لَدُنِّي وَيُعْظِمُ سَيِّئَاتِهِ عَنْهُ يُكَفِّرَ اللَّهُ يَتَّقِ وَمَنْ إِلَيْكُمْ أَنْزَلَهُ اللَّهُ أَمْرٌ ذَلِكَ ﴿٤﴾ يُسْرًا

Аёлларингиздан ҳайздан ноумид бўлганларининг иддаси, агар шубҳангиз бўлса, уч ойдир. Ҳайз кўрмаганлариники ҳам. Ҳомиладорларнинг иддаси ҳомидаларини қўймоқликдир. Ким Аллоҳга тақво қилса, У Зот унинг ишида осонлик қилиб берадир. Булар Аллоҳнинг сизга нозил қилган амридир. Ким Аллоҳга тақво қилса, унинг гуноҳларини кечирур ва ажрини буюк қилиб берур» (Талоқ сураси, 4-5-оятлар).

Талоқ, идда ва уларга тегишли бошқа масалалар оилавий ажралишларга боғлиқ бўлгани учун уларда бир-бирига зулм қилиш эҳтимоли кўп. Шунинг учун ҳам бу масалага оид оятларда Аллоҳ таоло қайта-қайта тақвога чақиради.

Шу билан бирга, ким Аллоҳга тақво қилса, У Зот унинг ишида осонлик қилиб беришни ва гуноҳларини кечиришни ҳамда ажрини кўпайтириб беришни ваъда қилади.

Аввал ҳам айтиб ўтилганидек, тақво ҳақида оятлар жуда кўп. Биз ҳар маънога оид бир ёки икки оятни мисол учун келтирдик, холос.

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ўзлари тақводорларнинг имоми бўлишлари билан бирга, тақво ҳақида кўплаб ҳадислар ҳам айтганлар. Юқорида эслатилганлардан ташқари, яна баъзи бир ҳадисларни мисол тариқасида келтирамиз.

عَـيْرَاسِـ نَبِـضِـ اَبْرِغْلِـ اِنَعِـ
هَلْ لَـلْـ اَلْـوَسْرِـ اِنَظِعْـ وَ: لَاقِـ
مَّـلَسَـ وَ هَيْـلَعُـ هَلْ لَـ اِيَّـلِـ صِـ
عَادَعِـ لَـ اِةَـ اَلِـ صِـ ذَعَبِـ اَمَّـوِيـ
اَهْنَمُـ تَفَرِّذُـ، عَغِيـ لَبَّـ عَظِغُومِـ
اَهْنَمُـ تَلَجَّـوُـ، نُوِيْغُـ لَـ اِ
هَذَهٗـ نَاِـ: لُجْرَـ لَاقِـ فِـ، بُوْلُقِـ لَـ اِ
دَعَعَتْـ اِذَا مَفِـ، عَدَّومُـ عَظِغُومِـ
: لَاقِـ؟ هَلْ لَـ اَلْـوَسْرِـ اِيـ اِنِّيـ لَـ اِ
، هَلْ لَـ اِيـ وَ قَتِـبِـ مُكِّيـ صِـ وَاِ
ذَبَعُـ نَاِـوِـ عَاطِلِـ اَوِـ عُمَّـ سِـ لَـ اَوِ
شِعْـيِـ نَمُـ هُنَاِـفِـ، يِـ شَبَحِـ

أَرِيكَ أَفْأَلْتَ خَارِي مُمْكُنْمِ
رُومُ أَلَاتِ أَثَدُحْمَ وَمُكَّيْ إِي
كَرْدَا نَمَفُ، ؕ أَلْأَلْضِ أَهَّنْ إِي
هَيْلَعَفُ مُمْكُنْمِ كَلِذِ
ءَافَلْخُلَا ؕ نَسَّو يَتَّ نَسَّبِ
أَوْضَعُ، نِي يَدُهُمْ لَانِي دِشْ أَرَلَا
هَآوَرُ. «ذِجْ أَوْنَلِإِبْ أَهْيَلَعِ
يِذِمَّرْتَلَا

Ирбоз ибн Сория розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Бир куни бомдод намозидан сўнг Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам бизга ўта балоғатли ваъз қилдилар. Ундан таъсирланиб, кўзлар ёш тўкди, қалблар титроққа тушди. Шунда бир одам:

Бу видолашувчининг мавъизаси-ку! Эй Аллоҳнинг Расули, бизга нимани васият қиласиз?» деди.

Сизларга Аллоҳга тақво қилишни, агар ҳабаш қул (бошлиқ) бўлса ҳам қулоқ солиб, итоат этишингизни васият қиламан. Сиздан ким яшаб турса, кўплаб ихтилофларни кўради. Сиз янги пайдо қилинган ишлардан эҳтиёт бўлинг, чунки улар залолатдир. Сиздан ким ўшанга етиб борса, бас, унга менинг суннатимни ва рошид, ҳидоятли халифаларнинг суннاتини маҳкам ушлаш лозим бўлади. Бас, уни маҳкам тишлангиз», дедилар».

Термизий ривоят қилган.

Тақводорлик ҳар бир мусулмон учун ўта муҳим нарса бўлганидан Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бу масалани васиятларида биринчи бўлиб зикр қилдилар. Аллоҳ таолога тақво қилиш У Зотнинг азобига, дўзах азобига сабаб бўладиган нарсалардан ўзини сақлашдир.

Шунинг учун ҳам Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳга тақво қилишга қаттиқ тавсия этмоқдалар.

Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.